

Imigranti a právo na pobyt

Současná diskuse o migraci je ovlivněna především mediální debatou o uprchlících, kteří se pokoušejí dostat do Evropy z válečných zón v Sýrii, Iráku či Libyi. K těmto uprchlíkům se přidali další, kteří se ocitali v problematické situaci v dalších zemích. Praktické i teoretické přístupy k migraci jsou přitom silně určovány širším politickým, ekonomickým a kulturním kontextem, často ovšem jen v krátkodobém rámci jednotlivých volebních období. To by nás nemělo odvádět od dlouhodobějších úvah o právech migrantů v rámci transformace hranic politických společenství, které přináší globální změny a proměny národních států.

Kniha je založena primárně na textu, který napsal Joseph Carens. Další autorky a autoři – Mae M. Ngaiová, Carol M. Swainová, Douglas S. Massey, Linda Bosniaková, Jean Bethke Elshtainová a Thomas Alexander Aleinikoff – pak nabízejí svá vlastní stanoviska na pozadí diskuse s ním. Vznikla tak publikace, jež umožňuje nahlédnout na dané téma nejen prostřednictvím monologicky orientovaných článků, jak je to obvyklé, ale z hlediska diskuse mezi různými názory na řešení postavení migrantů. Předmluvu k českému vydání napsali Zuzana Uhde a Marek Hrubec.

Kniha může zaujmout nejen filozofy, sociology, politiky či experty na migrační a globální studia, ale svojí dostupnou formou také širší veřejnost.

JOSEPH H. CARENS

Imigranti a právo na pobyt

55

EDICE
FILOSOFIE
A SOCIÁLNÍ
VĚDY

ISBN 978-80-7007-471-8
9 788070 074718

FILOSOFIA

I. Dúvod pro amnestii

Joseph H. Carens

Miguel Sanchez si nemohl vydělat na živobytí ve svém rodném městě. Několik let se usilovně snažil získat povolení ke vstupu do USA a pokaždé byl odmítnut. V roce 2000 se dostal do země za pomoci převaděců a pašeráků. Vypravil se do Chicaga, kde měl příbuzné a přátele; začal pracovat na stavbě a ušetřené peníze poslal svému otci. O víkendech pracoval v řetězci Dunkin Donuts a večer chodil do školy, aby se naučil anglicky. V roce 2002 se seznámil se ženou, která žila v sousedství a je americkou občankou narozenou v USA. Vzali se v roce 2003 a narodil se jim syn.

Sanchez, jeho žena a syn žijí v neustálé obavě, že bude deportován. Cesta autem na pohřeb příbuzného v jiném městě je pro ně velmi stresovou záležitostí: pokud by došlo k nehodě nebo by je náhodou zastavil policista, pak by byl Sanchez deportován ze země. Rodina ani nemůže cestovat podle své volby. Jejich syn se nikdy nesetkal se svými prarodiči v Mexiku. Prozatím žijí svůj běžný život v místní komunitě: vlastní dům a plátí daně; syn chodí do mateřské školy a oni se přátelí s ostatními rodiči. Současné americké zákony Sanchezovi a jeho rodině neposkytují žádnou reálnou možnost, jak by mohl svůj status upravit.

Příběh Miguela Sancheze je pravdivý a vykazuje několik obecných charakteristik. V Severní Americe a v Evropě existuje několik milionů podobných příběhů. Ve Spojených státech v současnosti žije kolem jedenácti milionů neregulérních (irregular) migrantů – osob, které nejsou občany a žijí na území bez oficiálního povolení. V Evropě se jedná o menší počet lidí, avšak realita

je podobná. Lidé si naši cestu přes jižní Středomoří či východní Evropu nebo příšší povolenými kanály a přechočili oprávněnou dobu k pobytu. Podobně jako Miguel Sanchez si naši práci, mají rodiny a žijí svůj běžný život – život, který je běžný, s jednou dramatickou odlišností: jedná se o to, že jsou vystaveni neustále přítomné hrozbě deportace.

Jak by měla liberální demokracie reagovat na tuto zranitelnost neregulérních migrantů a migrantek? Měla by neregulérní migranty vyhostit, kdykoli je najde? Měla by je přijmout jako členy společenství přinejmenším v případě jejich delšího pobytu a poskytnout jim legální povolení k pobytu? Měla by usilovat o nějakou jinou alternativu, jež by se týkala cesty k trvalému pobytu ve spojení s nějakými omezeními a trestními postáhy? Domnívám se, že správnou odpovědí je (upřesněná) verze druhé alternativy. Neregulérním migrantům by měla být udělena amnestie, měli by mít dovoleno zůstat s legálním statutem osob s právem na pobyt, pokud zde pobývali po určité dobu. Některé okolnosti – když někdo přišel v dětském věku nebo uzavřel sňatek s osobou s občanstvím či s osobou s právem na trvalý pobyt – mohou urychlit či posílit jejich morální nároky na pobyt, největší váhu má však délka doby pobytu.

Čtenáři této knihy pravděpodobně budou většinou Američané (jako v mém případě, i když jsem současně Kanadán), přesto si kladu obecnou otázku, jež se týká liberálních demokracií, neboť liberální demokracie společně sdílí některé důležité principy a hodnoty. Existují specifické charakteristiky americké (nebo britské, francouzské či kanadské) právní tradice, dějin a zřetelně různých okolností, jež mohou ovlivnit náš postoj vůči ilegální migraci, současně však existují společné morální závazky, jež omezují rozsah akceptovatelných politik. Zde nám může pomoci, když si někdy připomeneme širší morální společenství, k němuž patříme,

a ještě uvidíme, že v této oblasti se Američané mohou něčemu přiučit od Evropanů.

Většina lidí si myslí, že stát má právo určit, koho přijme, a právo zadržet a deportovat migranty, kteří v něm žijí bez úředního povolení. Vyjdeme z tohoto konvenčního názoru na státy a hranice jako z jakési premisy a zvažme otázku, zda nějaký stát přesto někdy nemůže mít morální povinnost udělit neregulérním migrantům status osob, jež mají legální právo k pobytu. Uvidíme, že dokonce i na základě tohoto konvenčního předpokladu jsou nároky neregulérních migrantů velmi silné.

Miguel Sanchez žil v USA skoro deset let. Ovlivňuje tato doba pobytu jeho morální nárok na to, aby mohl zůstat? Někdo by mohl tvrdit, že délka doby je irrelevantní. Některí by dokonce mohli říci, že čím je doba pobytu delší, tím je to horší, o to víc si neregulérní migrant zaslouží deportaci. Podle mého názoru však platí pravý opak: čím je doba pobytu delší, tím silnější je morální nárok na získání trvalého pobytu.

Zvažme případ Margarety Grimmondové. Grimmondová se narodila v USA a jako malé dítě se odstěhovala se svou matkou do Skotska. Když jí bylo osmdesát let, odjela se svou rodinou na výlet do Austrálie. Jednalo se o její první překročení hranic Velké Británie a ona při tom použila nově získaný americký pas. Při návratu imigrační úředníci Grimmondové sdělili, že nemá legální oprávnění zůstat a má čtyři týdny na opuštění země. Nakonec byla identifikována jako osoba, která po celou dobu byla neregulérní migrantkou, neboť nikdy nezískala legální právo k pobytu ve Velké Británii. A naproti tomu jasně věděla, že nebyla britskou občankou, neboť ke své turistické cestě získala americký pas.

Grimmondové bylo dovoleno zůstat teprve poté, co o celé události informovaly noviny a případ vyvolal mezinárodní pozornost. Každému (s výjimkou několika byrokratů) bylo zřejmé, že je morálně absurdní nutit

Grimmondovou opustit místo, kde tak dlouho žila, bez ohledu na legálně-technické záležitosti. Po celé ty roky mohla být neregulérní migrantkou, je však zjevné, že na tom již nezáleží.

Grimmondová měla morální právo zůstat ze dvou důvodů: přijela v mladém věku a pobývala zde velmi dlouho. Grimmondová přijela jako dítě, proto také nenesla odpovědnost za rozhodnutí přestěhovat se do Velké Británie. To, že zde vyrostla, z ní udělalo členku této společnosti – bez ohledu na její právní status. Důležitost takového sociálního začlenění byla implicitně uznána dokonce i v Zákonu o britské státní příslušnosti (British Nationality Act) z roku 1981, který různým způsobem omezuje přístup k občanství. Zákon mimo jiné ruší tradiční pravidlo (které je dosud dodržováno v USA a Kanadě), že občanem je každý, kdo se narodí na území státu (pravidlo *ius soli*). Automatické získání občanství bylo omezeno na děti občanů a osob s trvalým pobytém. Zákon nicméně připouští výjimku pro každého, kdo se narodil v Británii a vyrostl zde v průběhu prvních deseti let svého života. Zdá se, že Spojené království nechce deportovat lidi s tak silnými vazbami k zemi.

Důvod, který se skrývá za pravidlem deseti let, je přesvědčivý, ale britský zákon, stejně tak jako zákony většiny dalších států, neuznává, že stejný důvod se týká dokonce ještě silnějším způsobem dětí, které se v zemi nenarodily, strávily však v ní deset let svého dětství. Deset let od šesti do šestnácti (nebo od osmi do osmnácti) je dokonce důležitější doba pro vytváření zásadního spojení se zemí, v níž někdo žije, než prvních deset let života. Z hlediska společenosti jsou léta dospívání nejdůležitější; jedná se o formativní roky vzdělávání a širší socializace. Lidé, kteří vyrostli v demokratické společnosti, se stali jejími členy; neznámí jejich sociálního začlenění je kruté a nespravedlivé. Je morálně špatné nutit někoho k opuštění místa, kde se sociálně

utvářel a kde má své nejdůležitější lidské vazby, jenom proto, že se jeho rodiče na toto místo dostali bez oficiálního povolení. Současná legislativní pravidla v Severní Americe a v Evropě nicméně právě tímto způsobem ohrožují velký počet mladých lidí.

Princip, že neregulérní status se v průběhu doby stává irelevantním, je nejtěžší v případě osob, které přišly jako malé děti. Velmi mocný je však také druhý element z případu Grimmondová – pouhá délka doby, kterou prožila ve Spojeném království. Co kdyby Grimmondová přijela ve dvaceti letech místo ve dvou letech? Skutečně by si někdo myslel, že tento rozdíl by vedl k tomu, že lze akceptovat její deportaci po šedesáti letech? Případ Grimmondové jasně ilustruje, že existuje určité časové období, za nímž je nerozumné deportovat lidi, kteří přijeli nelegálně.

Jak dlouho je příliš dlouho? Co kdyby Grimmondové bylo šedesát, nikoli osmdesát let? Snižovalo by to její nárok zůstat? Vycházím z předpokladu, že nikoli. Co kdyby jí bylo čtyřicet let? Palčivost případu se určitě snižuje, nicméně základní princip zůstává: nutí lidi opustit místo, kde dlouhou dobu žili, obsahuje cosi hlučného špatného. Většina lidí si vytváří své nehlubší lidské vazby tam, kde žijí – toto místo se stává jejich domovem. Dokonce i když někdo přišel jako dospělý, zdá se kruté a nelidské vykořenit člověka, který strávil patnáct či dvacet let života jako aktivní člen společnosti, ve jménu vynucování imigračních omezení. Újma je v naprostém nepoměru vůči špatnosti ilegálního vstupu.

Po skončení svého případu Grimmondová vyjádřila úlevu a řekla: „Obávala jsem se přestěhování do Ameriky, protože tam nemám žádné přátele či rodinu.“ Obvykle nepředpokládáme, že přestěhování do Spojených států je nějaký hrozný údel. Přemýšlíme však o strachu a úzkosti, které Grimmondová musela prožít, a poté o realitě neregulérních migrantů, kteří mohou být,

a dokonce jsou deportováni i po velmi dlouhém období pobytu. Grimmondová měla štěstí, neboť její případ povolal tak velkou veřejnou pozornost. Pokud by toho nebylo, pak by ji imigrační byrokracie mohla docela dobře poslat „domů“.

Případ Grimmondové znamená zvláště obtížnou výzvu pro ty, kdo by chtěli za každou cenu zachovat právo státu deportovat neregulární migranty. Nejedná se však o ojedinělé nároky. Hin Lui Ng přijel do New Yorku v sedmácti letech se svými rodiči. Po vypršení svého turistického víza požádal o azyl a získal povolení k práci po dobu prošetřování své žádosti. I když povolení k práci bylo zamítnuto, podarilo se mu během let absolvovat místní střední školu, odbornou střední školu a získat dovednosti v oblasti výpočetní techniky. Oženil se s americkou občankou, narodily se mu dvě děti, koupil si dům v oblasti Queensu a získal práci v Empire State Building. V roce 2007 vyvolal pozornost imigračních úředníků, když na základě špatné právní rady požádal o zeleňnou kartu. Byl vyšetřován Úřadem pro imigrační a celní správu (Immigration and Customs Enforcement), který rozhodl o jeho deportaci. Ng nakonec umřel ještě předtím, než mohl být deportován. Jeho příběh se objevil na stránkách *The New York Times* primárně kvůli špatnému zacházení a zanedbávání ze strany vyšetřovatelů – měl zlomenou páteř a onemocněl rakovinou jater, která mu byla diagnostikována jen pět dní před tím, než na ni zemřel. Otázka však zní: Proč se Spojené státy vůbec snažily Hin Lui Ngu deportovat? Stal se z něj Američan se vším všudy, s výjimkou legálního statusu.

Ngův nárok nebyl deportován, podobně jako nárok Grimmondové, obsahuje dva elementy, i když s odlišnými detaily. Ng nepřijel jako malé dítě (i když i její přivezl jeho rodiče), takže jeho raná socializace se neodehrávala ve Spojených státech. Na druhé straně se však Ng podobně jako Miguel Sanchez oženil s americkou

občankou. Manželství vytváří hluboké vazby nejenom s osobou, s níž se někdo oženil, ale také s komunitami, do nichž daná osoba náleží.

Žít s vlastní rodinou je fundamentální lidský zájem. Právo na rodinný život je v různých evropských zákoních uznáváno jako základní lidské právo a starost o rodinné hodnoty hrála klíčovou roli v americké politické rétorice posledních desetiletí. Všechny liberálně-demokratické státy uznávají princip sjednocení rodiny, to jest to, že občané a osoby s legálním pobyttem by obecně měli mít možnost, aby se k nim přistěhovali příbuzní a malé děti. Stejně tak uznávají, že tento princip má prioritu vůči obvyklé vylučné moci státu v oblasti imigrace (na tomto základě Ng skutečně usiloval o získání práva na trvalý pobyt). Po svatbě s americkou občankou jeho vazby vůči Spojeným státům, jeho zájem zde žít a zájmy jeho příbuzných zde žít získávají zcela nový význam a vysoce to převažuje jakýkoli zájem, který má stát na jeho deportaci kvůli vynucení svých imigračních zákonů. Dokonce i kdyby byl stát obecně oprávněn vynucovat své imigrační zákony (jak to zde předpokládám), není správné to dělat bez ohledu na újmu, která je v takovémto případě způsobena. Jestliže neregulární migrant uzavře manželství s občankou či občanem nebo s osobou s právem k trvalému pobytu, pak by neměl být deportován.

Vedle nároku, že by měl zůstat ve Spojených státech kvůli svému manželství s americkou občankou, měl Ng velmi silný nárok zůstat prostě proto, že byl ve Spojených státech tak dlouho a díky tomu se z něj stal člen společnosti. Na rozdíl od Grimmondové zde nežil sedm desát let, žil zde pokojně patnáct let, získal vzdělání, práci, vybudoval si sociální vazby, vytvořil si zde svůj vlastní život.

V lidském životě je patnáct let dlouhá doba. V průběhu patnácti let se lidské vazby rozšiřují a prohlubují

ji: vůči příbuzným a partnerům, synům a dcerám, přátelům, sousedům a spolupracovníkům, vůči lidem, jež milujeme či nemáme rádi. Dochází k akumulaci zkušeností: oslavy narozenin a svateb, zvuky a hlasy, smysl pro humor, veřejné parky a obchody na rohu, podoba ulic a západy slunce za obzorem, vůně květin a ozvěny lokálních dialektů, pohled na hvězdy a chuť vzduchu – toto vše dává životu jeho účel a obsah. V průběhu patnácti let zapouštíme hluboké kořeny a tyto kořeny jsou velmi důležité dokonce i tehdy, když jsme na začátku neměli povolení k zakorenění. Morální závaznost Ngio-va sociálního začlenění měla převážít důležitost vynucování imigračních restrikcí.

Morální právo států zadržovat a deportovat neregulérní migranty se s odstupem doby postupně rozkládá. Začlenění migrantů ve společnosti získává čím dál větší morální význam spolu s tím, jak zapouští její kořeny, a fakt, že se usídlili bez povolení, čím dál víc ztrácí svou váhu. V určitém bodě je práh překročen a migrantů získávají morální nárok, aby bylo jejich faktické sociální začlenění legálně uznáno. Měli by získat legální právo k trvalému pobytu a veškerá práva, jež jsou s tím spojena, včetně možného přístupu k občanství.

Jak se z migrantů mohou stát členové společnosti bez právního povolení? Mohou se jimi stát, neboť sociální začlenění není závislé na oficiálním povolení: v tom spočívá jádro mé argumentace. Lidé, kteří ve společnosti žijí, pracují a vytvářejí své rodiny, se stávají jejími členy bez ohledu na svůj legální status. To je také důvod, proč je pro nás tak obtížné je vyhostit, jsou-li odhaleni. Svou přítomností mohou porušovat zákon, nejedná se však o zločince jako v případech zlodějů či vrahů. Bylo by špatné je deportovat, jestliže se stali členy společnosti, dokonce i když máme dobré důvody přát si jejich odchod a zabránit příchodu někoho podobného.

V průběhu doby se okolnosti vstupu stávají méně dů-

ležitými. Nebo se mohou stát zcela irrelevantními. Evropa to uznala v průběhu sedmdesátých let minulého století, kdy lidé, kteří byli původně přijati jako „hostující dělníci“ s explicitním očekáváním, že po určité omezené době odejdou, přesto získali status osob s trvalým pobytem. Je samozřejmé, že nárok hostujících dělníků na pobyt byl o něco silnější než nárok neregulérních migrantů, neboť hostující dělníci byli pozváni. Tento rozdíl však není rozhodující: trvalý pobyt hostujících dělníků konekconců odporuje podmínkám jejich původního přijetí. Morálně důležité bylo to, že se sami pevně usadili jako členové společnosti.

Můj argument, že záleží na době pobytu, směřuje oběma směry. Existuje-li nějaký práh časového období, za nímž je špatné vyhostit usídlené neregulérní migranty, pak také existuje určité časové období před překročením této doby. Jaký čas musí uplynout, než neregulérní migrantů získají silný morální nárok na pobyt? Nebo, z opačného hlediska, po jak dlouhém údobí má stát zařizovat a deportovat neregulérní migranty?

Na tuto otázku neexistuje žádná jasná a jednoznačná odpověď. Morální nárok postupně narůstá, v určitém bodě získává dostatečně silnou váhu a další časové období je zcela irrelevantní. Uváděné příklady naznačují, že patnáct či dvacet let je příliš dlouhé časové období. Zdá se mi, že deset let je maximum, a myslím si, že pět let pobytu bez nějakého trestního odsouzení obvykle stačí na to, aby se z někoho stal odpovědný člen společnosti. Na druhé straně se zdá, že pouhý rok či dva roky samy o sobě nestačí.

Tato úvaha vede k určitým politickým důsledkům: státy by měly přestat vyhlášovat příležitostné rozsáhlé amnestie nebo poskytovat právo na pobyt na základě humanitárních důvodů v závislosti na povaze jednotlivých případů. Státy by místo toho měly stanovit individuální právo migrantů na změnu neregulérního statu-

su v legální status po uplynutí určité doby pobytu, jakou je pět či sedm let.

Je potřeba připustit, že doba pobytu může vyvolávat problémy, minulé praktické zkušenosti však ukazují, že tyto problémy nejsou nepřekonatelné. Například Francie dlouhou dobu praktikovala politiku, která udělovala oprávnění ke statusu legálního pobytu každému, kdo mohl prokázat, že zde žil alespoň deset let. Po nástupu pravice vlády byla zavedena přísnější a restriktivnější opatření, změna však byla vyvolána ideologickým nepřátelstvím vůči imigraci, nikoli nějakými přesvědčivými důkazy, že předchozí politika vedla k růstu ilegální imigrace či vytvářela nějaké jiné závažné problémy.

Spojené státy podobným způsobem po dlouhou dobu obvykle omezovaly deportace osob, jež zde žily určitou dobu, jak to připomíná Mae Ngaiová ve svém diskusním příspěvku v následujícím textu. Američti veřejní představitelé ve 20. století většinou byli schopni poskytovat status trvalého pobytu migrantům (včetně neregulérních migrantů), kteří mohli prokázat, že v zemi žili kontinuálně deset let a dostali určitým požadavkům, jako je zaměstnání, absence trestního odsouzení atd. Stejně pravidlo připisuje pozitivní váhu rodinným vztahům vůči americkým občanům a osobám s trvalým pobytem. Americká politika, na rozdíl od politiky francouzské, byla vždy závislá na pravomocném rozhodnutí veřejných představitelů. Migrantům nenabízela legální oprávnění k regulaci jejich statusu a pravomocné rozhodnutí bylo často rasově zaujaté, jak zdůrazňuje Ngaiová.

Tato forma amnestie však byla poskytována dosti často. Uznává – podobně jako francouzská politika – morální logiku, kterou zastávám: lidé se stávají členy našeho společenství v průběhu doby, dokonce i když zde žijí bez povolení, a toto začlenění by mělo být legálně uznáno. Oponenti imigrace v minulých letech zavedli zákonná omezení rozsahu tohoto pravomocného

rozhodování, které se z politických důvodů dále omezuje. Neregulérní migranti za této podmínky mohou získat legální status daleko obtížněji, než tomu bylo dříve. Přesto však nadále převládá princip, že rozsah doby vytváří morální nárok na pobyt.

Identifikace nějakého specifického okamžiku, za nímž neregulérní migranti mají legální právo zůstat, nutně zahrnuje určitý element arbitrárního rozhodování. Nikdo nemůže jednoznačně tvrdit, že volba pěti let místo čtyř či šesti let zahrnuje nějakou otázku, jež se týká fundamentálního principu. S ohledem na potřebu stanovení určitého časového bodu se jedná spíše o záležitost sociálně-psychologické koordinace. Pokud se však někdo ptá, proč je vhodnější období pěti let než období jednoho roku či patnácti let, pak je snažší argumentovat, že jeden rok je příliš krátká doba a patnáct let je příliš dlouhá doba s ohledem na obvyklé chápání toho, jak se lidé zabývají ve společnostech, v nichž žijí.

Někteří lidé nechápu, proč ve své argumentaci připsují takovou váhu délce časového období spíše než reálnému rozsahu a intenzitě sociálních vazeb migrantů v nové společnosti. Je skutečně správné věnovat takovou pozornost pouze délce časového období, „pouhému počtu let“, jak to zdůrazňuje Jean B. Elshtainová ve svém textu?

Tento argument je závažný. Jednotlivci vytvářejí různorodé závazky a rozdílnou měrou se z nich stávají členové společenství. A stejně tak se bude velmi výrazně lišit újma, jež je někomu způsobena jeho nuceným odsunem. Nezaleží tedy v prvé řadě na délce časového období o sobě, ale na tom, co obvykle znamená pro rozvoj lidského života. Například je vhodné, připsujeme-li specifickou váhu určitým faktorům: sociálnímu utváření v zemi, v níž se někdo snaží legálně upravit svůj status; manželství s osobou, jež je občanem či občanem nebo je osobou s legálním pobytem; čistěmu trestní-

mu rejstříku a průběhu zaměstnání. Byla by však chyba snažit se stanovit nějaký daleko větší rozsah kritérií souměřitelnosti. Ještě větší chyba by byla, kdybychom úředníkům poskytli větší pravomoci rozhodovat o tom, zda jednotliví migranti dosáhnou práhu souměřitelnosti, jenž by je měl opravňovat k pobytu.

Můj nesouhlas s komplikovanějším přístupem a přístupem, jenž by byl spojen s širšími úředními pravomocemi, se zčásti týká efektivity. Když se jedná o stanovování odpovědnosti a zákonných práv, jako je volební právo či právo uzavřít sňatek, stát obvykle nezkomuná schopnosti každé osoby. Spíše stanovuje pravidla, jež spojují dispozici práv a povinností s objektivním měřítkem délky časového období. Přínos, který by pramenil z podrobnějšího zkoumání individuálních schopností, je příliš malý na to, aby ospravedlnil požadované výdaje veřejných zdrojů. Totéž by platilo i v případě jakékoli snahy individuálně rozhodovat o hloubce začlenění neregulérních migrantů.

Daleko důležitější však je, že pokud by úředníci měli dovoleno zkoumat stupeň příslušnosti určité osoby, pak by to porušilo normativní závazky liberálnědemokratických států respektovat jednotlivé osoby. Máme velmi výrazný důvod k obavě, že kritéria pravomocného rozhodování by byla interpretována a aplikována (vědomě či nevědomě) diskriminačním způsobem. Kromě toho je poněkud troufalé představit si, že nějaký úředník je schopen rozlišit jemné rozdíly, jež se týkají hloubky osobní příslušnosti ke společnosti, v níž daná osoba žije.

Argumentace, již jsem rozpracoval, se týká omezení práva státu kontrolovat imigraci, nikoli odmítnutí oně kontrol. Žádný z mých argumentů neupírá vládě morální a zákonné právo rozhodovat, koho přijme, a zajistit a deportovat migranty, kteří se usazují bez oficiálního povolení, pokud k vyhoštění dojde v relativně raném období pobytu. Současně jde o to, že jsem zastával pouze

minimalistický důvod (i když se mnohým tak nebude jevit). Formuloval jsem pouze některá z obecných morálních omezení, jež se týkají deportace a vyhoštění neregulérních migrantů, nikoli všechny morální úvahy, jež mohou vyvolávat pocit odpovědnosti vůči neregulérním migrantům nebo omezovat právo státu na deportaci.

Jednou z takovýchto úvah je tvrzení, že státy jsou do neregulérní migrace zapojeny. Mnozí tvrdí, že liberálnědemokratické státy ve skutečnosti neregulérní migranty nechťejí vylučovat bez ohledu na hlasité veřejné proslovy, jež se toho týkají. Z hlediska státu to je právě jejich neregulérní status, který z nich dělá žádoucí pracovní sílu: jejich zranitelnost znamená, že jsou ovladatelní a lze je snadno vykořisťovat. Pokud to je pravda, pak to podkopává argument, že neregulérní migranti zde žijí bez souhlasu politického společenství, proto nemají nárok na stejná práva jako legálně uznaní migranti. Pokud nějaký stát skrytě podněcuje migranty ke vstupu, pak jim dluží stejný status a stejná zákonná práva, na něž by měli nárok v případě oficiálního najímání. Dokonce i když nedochází k tomu, že stát explicitně najímá neregulérní migranty, ale pouze nevynucuje imigrační zákony a kontroly, ac je schopen je vynucovat, pak nese výraznou odpovědnost za výsledky svého opomenutí.

Zapojení státu do neregulérní migrace posiluje morální důvod pro amnestii. Někdejší se pouze o smysl principu. Ve Španělsku, Itálii, a dokonce i ve Spojených státech pomohlo uznání faktu, že stát byl zapojen do proudů neregulérní migrace, vytvořit veřejnou podporu pro právní úpravu politiky vůči neregulérním migrantům.

Měli bychom však být opatrní a neměli bychom argumentu o zapojení připisovat příliš velkou váhu ze tří důvodů. Za prvé, argument o zapojení státu do neregulérní migrace má smysl jen tehdy, když existuje velký prostor pro jednání (či opomenutí) státu, které způ-

sobuje nějaké rozdíly v počtu neregulérních migrantů. Někteří analytici tvrdí, že proudy neregulérní migrace výrazně ovlivňují strukturální faktory, jež stát není schopen kontrolovat. V tomto případě stát nemůže nést odpovědnost za to, že nebyl schopen zabránit vstupu a usídlení neregulérních migrantů. Můžeme kritizovat politiku státu kvůli její neúčinnosti či kontraproduktivnosti, nikoli však kvůli jeho zapojení.

Za druhé, zapojení státu nemůžeme jednoduše odvodit z faktu, že někteří zaměstnavatelé v rámci společnosti chtějí neregulérní migranty získat. Žádný stát nemůže v rámci své jurisdikce nést odpovědnost za touhy či jednání každého občana či korporace. Dojde-li k zapojení státu, je nezbytné prokázat, že stát neregulérní migraci umožnil či dovolil bez ohledu na svou formální politiku – například zmírněním snah o vynucování zákonnů vůči migrujícím pracovníkům v průběhu nějakého ročního pracovního období. Někdy je to pravda, jindy nikoli.

Za třetí, stát nelze obvinít ze zapojení prostě kvůli tomu, že není schopen odstrašit nepovolenou imigraci. Každá snaha o vynucení je doprovázena určitou mírou neúspěchu. V některých případech může být úsilí státu zabránit nepovolené imigraci a vyhostit odhalené osoby legitimně překonáno jinými úvahami. Někteří lidé například tvrdí, že ve Spojených státech a v jižní Evropě vedly snahy zabránit vstupu již příliš daleko, neboť to stojí velké množství lidských životů. Pokud by úředníci na hranicích některá z těchto opatření zmírnili kvůli zachráně životů, pak bychom neměli svůj postoj obracet a obviňovat je z toho, že zapříchli vstup migrantů. Podobně platí, že pouhá přítomnost osob, které zde žijí i po ukončení vízového povolení k pobytu, sama o sobě neukazuje, že státy podněcují nepovolenou migraci. Návštěvníci přicházející z chudých států do bohatých čelí vážným a diskriminačním omezením již v okamžiku

vstupu. Rozšíření těchto omezení jen proto, že někteří z návštěvníků neodejdou v předpokládané době, způsobuje velmi vysoké náklady, jež nelze obhájit jako vhodný způsob omezení neregulérní migrace.

Různorodé morální úvahy vždy budou omezovat způsoby, jak se státy mohou snažit kontrolovat neregulérní migraci, dokonce i když akceptujeme legitimní účelů samého. Avšak tato omezení a dodatečné počty neregulérních migrantů, jež tato omezení vytvářejí, neposkytují důkazy o zapojení státu do neregulérní migrace nebo nepodkopávají jeho právo snažit se omezovat nepovolený pobyt. Faktické zapojení ve formě záměrně laxního či kolísavého vynucování podkopává právo státu deportovat neregulérní migranty.

Další morální úvaha, která omezuje způsoby, jak určitý stát může zabránovat neregulérní migraci, se týká povinnosti státu poskytovat neregulérním migrantům různorodá zákonná práva a ochranu bez ohledu na jejich status. Státy by například měly v rámci své jurisdikce ochraňovat každou osobu proti násilí a krádeži. Jedná se o základní lidské právo a stát má povinnost zajistit je v případě všech osob v rámci své jurisdikce – bez ohledu na to, zda se jedná o občany, osoby s právem k pobytu či o návštěvníky, bez ohledu na jejich imigrační status a bez ohledu na to, jak dlouho zde pobývají.

Základní lidská práva se prostě odvozují od statusu nějaké osoby jakožto lidské bytosti a odpovědnost státu za jejich ochranu prostě vychází z její přítomnosti v rámci jeho jurisdikce. V tomto smyslu jsou tyto morální nároky dosti odlišné od morálního nároku na amnestii, který vychází ze sociálního začlenění osoby v průběhu doby. Z tohoto důvodu neobsahuje (jak tvrdí ve svém diskusním příspěvku Linda Bosniaková) žádný vnitřní rozpor tvrzení, že neregulérní migranti mají nárok na základní lidská práva, dokonce i když podléhají deportaci.

Bosniaková si správně všímá, že zranitelnost vůči deportaci vede k tomu, že neregulérní migranté nemohou uplatnit svá lidská práva nebo usilovat o legální nápravu v případě jejich porušování, protože se bojí odhalit svůj status před úředními představiteli. Souhlasím s Bosniakovou, že můj návrh na amnestii tento problém zcela neřeší, neboť k těmto porušením může dojít ještě předtím, než by migranti získali možnost udělení amnestie.

Existuje určitý způsob, jak se lze s tímto problémem vypořádat, aniž bychom migrantům jednoduše udělili amnestii bez ohledu na délku jejich pobytu. Můžeme vytvořit nějaký legální ochranný val (firewall) mezi vnučováním deportace a ochranou zákonných práv migrantů, takže žádná informace, kterou by získaly osoby odpovědné za ochranu a realizaci základních práv migrantů, by nemohla být použita pro účely vnučování deportace. Měli bychom garantovat, že lidé budou mít možnost uplatňovat svá základní lidská práva bez toho, že by se sami vystavovali vyšetřování a deportaci. Jestliže jsou neregulérní migranti oběťmi zločinu či jeho svědky, pak by měli mít možnost jít na policii, popsat zločin a vystupovat jako svědci, aniž by se obávali toho, že tím zroste šance na jejich uvěznění a deportaci. Pokud potřebují akutní zdravotní péči, pak by měli mít možnost vyhledat pomoc bez obav, že by v nemocnici došlo k odhalení jejich identity osobám, jež odpovídají za vnučování imigračních zákonů. Tento přístup založený na legálním ochranném valu by pomohl k tomu, že práva migrantů by byla skutečně reálná než jen čisté formální.¹

¹ Tímto přístupem jsem se podrobněji zabýval ve svém článku „The Rights of Irregular Migrants“, *Ethics and International Affairs* 22, 2008, 2, s. 163–186. V něm jsem obsáhlejiším způsobem vyložil, jaká práva by měl získat tento typ ochrany a proč.

Existuje napětí mezi snahou o deportaci a ochranou práv neregulérních migrantů, ale vždy také existuje napětí mezi vnučováním pravidel a ochranou práv lidí, kteří jsou podezřelí z porušování oněch pravidel. Na základě zkušenosti víme, že toto napětí jsme současně schopni rozumně zvládat. Spojené státy například mají pravidlo, které v trestních případech zakazuje používání ilegálně získaných důkazů. To vede k tomu, že právo na základní právní ochranu vůči nezákonnému vyšetřování je daleko efektivnější, než kdyby tomu bylo jinak. Přístup založený na ochranném valu, podobně jako vylučné pravidlo, jež se týká problematičtějších důkazů, by výrazným způsobem pomohl osobám, jež chráněny, významným způsobem by omezil jejich zranitelnost a vykorisťování, i když nefunguje dokonale.

Proč bychom neměli pokročit o krok dál? Proč bychom neměli udělit amnestii každému, kdo po ní touží, bez ohledu na délku pobytu? Bosniaková se domnívá, že moje uznání premisy, že státy mají právo kontrolovat přijetí, odráží ústup od dřívějšího, daleko idealističtějšího argumentu ve prospěch otevřených hranic, k daleko „realističtějšímu“ a „pragmatictějšímu“ stanovisku, které zaujímám na tomto místě.

V jistém ohledu vítám, že je můj argument ve prospěch amnestie označován jako realističtější a pragmatictější. Je jisté, že každý jej tak nechápe. Přesto však nemohu uváhu Bosniakové přijmout.

Můj přístup k otázce amnestie není primárně ústupkem před reálnými fakty politického života. Spíše se jedná o pokus podílet se na základě respektu na diskusi s lidmi, kteří jsou hluboce přesvědčeni o tom, že stát má právo kontrolovat přijímání migrantů. Stále věřím svému argumentu o otevřených hranicích, avšak v demokratickém světě máme povinnost usilovat o společně sdílený základ, hledat oblasti shody uprostřed našich neshod. Jedním ze způsobů, jak to lze udělat, je při-

jmout názory druhých jako premisy, které omezují rozsah záležitostí, jichž se diskuse v daný moment týká. Právě to jsem na tomto místě udělal. Ti, kdo si myslí, že spravedlnost nakonec vyžaduje otevřené hranice, a ti, kdo si myslí, že státy mají morální oprávnění kontrolovat vstup, by měli být schopni shodnout se na tom, že pokud lidé žili po dlouhou dobu na určitém místě, pak se z nich stávají členové daného společenství a jako takoví by měli být uznáváni. Není to skrytý argument ve prospěch otevřených hranic, neboť se jedná o argument o členství, nikoliv o univerzálních právech. Argumenty o způsobech, jak žít ve společnosti v průběhu doby vytváří nároky, jsou zcela nezávislé na argumentu ve prospěch otevřených hranic.

Jestliže se Bosniaková obává, že můj důvod pro amnestii je příliš pragmatičtý, ostnatí se obávají, že není dostatečně pragmatičtý. Je pravda, jak jsem již řekl, že můj argument zde není v prvé řadě veden pragmatičtými ohledy. Douglas S. Massey si ve svém textu správně všimá toho, že každý vážný pokus vyrovnat se s rozsáhlým problémem nepovolené migrace na úrovni veřejné politiky musí brát v potaz dějiny a specifické charakteristiky problému ve specifickém kontextu. Massey a další autoři mě přesvědčili o tom, že pro Spojené státy je v této oblasti klíčový vztah s Mexikem. Obecně souhlasím s Masseyeho analýzou a jeho návrhy na řešení, nedělám si však nárok na to, že jsem odborník na praktické politické záležitosti. Mým cílem není nabídnout všezahrnující návrhy politických cílů, ale osvětlit morální úroveň jednoho z aspektů záležitosti samé: důvodu pro amnestii.

Někteří se však domnívají, že má koncentrace na morální argumentaci není příliš prozíravá. Alex Aleinikoff zdůrazňuje, že existují morální argumenty proti amnestii stejně jako pro amnestii. Tvrdí, že bychom se měli omezit na pragmatické argumenty regulace, jako jsou

náklady a sociální problémy spojené se snahou deportovat jedenáct milionů neregulérních migrantů ze Spojených států. S tím nesouhlasím. Podporuji Aleinikoffův pragmatičtý důvod pro amnestii, domnívám se však, že stejně tak je potřeba zdůraznit i silný principiální důvod. Neboť zastánci legalizace se příliš dlouho spolehnali pouze na pragmatičtý důvod a přenechali morální argumenty oponentům legalizace ve jménu férovosti a účty vůči zákonům. Záměrně zaujímám opačný přístup a zpochybňuji předpoklad, že neregulérní migranti si nezaslouží legální status a že jediný důvod pro jeho poskytnutí je apel na praktickou nezbytnost a snad i na soucit. Je velmi důležité formulovat důvody, proč si neregulérní migranti zaslouží legální status z hlediska spravedlnosti. To je také důvod, proč jsem si zvolil pojem „amnestie“, který oponenti legalizace používají s posměškem a podporovatelé se mu obvykle vyhýbají.

Dosud jsem se v prvé řadě soustředil na pozitivní důvod pro amnestii. Slyšení si však zaslouží i morální argumenty proti ideji poskytnutí legálního statusu dlouhodobě usídleným neregulérním migrantům.

Aleinikoff sám jeden takovýto argument uvádí: „Morálním nárokem lidí, kteří si sami vládnou, je stanovit, kdo by měl být členem jejich politického společenství.“ Aleinikoff má pravdu, že zde existuje morální nárok na kolektivní vládu sobě samým, ale tento nárok není neomezený. Otázka, kdo je příslušníkem, by neměla být jednoduše chápána jako záležitost pravomocné volby, ať se týká politických autorit, či dokonce většiny občanů. Je smutnou pravdou našich dějin, že lidové hlasování, politické autority, a dokonce i naše soudy v různých dobách řekly, že Američané afrického či asijského původu či původní obyvatelé by nemohli být zcela legálními členy naší společnosti, protože lidé odmítají souhlasit s jejich začleněním. Diskusní příspěvek Ngatové nám při-

pomíná specifické způsoby, jak se tento vzorec v amerických dějinách rozehrával s ohledem na deportaci a amnestii. Dnes všichni uznáváme nespravedlnost oněch způsobů rasového a etnického vylučování. Já tvrdím, že naše kolektivní odmítnutí uznat dlouho zabýdané neregulární migranty jako Američany je také neoprávněné, jejich vyloučení je také nespravedlivé. Tato nespravedlnost se nestává akceptovatelnou tím, že se nyní aplikuje na všechny neregulární migranty, nikoli pouze na rasové menšiny. Je morálně neakceptovatelná dokonce i tehdy, když má podporu demokratické většiny.

Další morální námitka vůči amnestii zní, že pokud neregulárním migrantům dovolíme zůstat, pak to není férové vůči cizincům, kteří dodržovali pravidla aekali ve frontě na přijetí. Zdá se, že tento argument je přesvědčivý, pokud jej chápeme abstraktně. Pokud se však podíváme na realitu, pak je daleko méně přesvědčivý. V mnoha demokratických státech neexistuje žádná skutečná fronta na přijetí pro ty, kdo nemají žádné úzké rodinné vazby či specifické dovednosti. Dokonce i v zemích, jako jsou Spojené státy a Kanada, které legální imigraci podněcují, neexistuje skoro žádná imigrační kolej pro nekvalifikované dělníky bez úzkých rodinných vazeb na současně občany či osoby s trvalým pobytem. Většina z těch, kdo jsou již usídleni jako neregulární migranti, by neměla vůbec žádnou možnost dostat se dovnitř nějakými povolenými kanály. Tvrdit, že by měli stát ve frontě, která neexistuje nebo se vůbec nepohybuje, je neupřímné a urážlivé.

Snad nejsilnější morální námitka vůči amnestii zní, že odměňuje osoby, jež porušují zákony. Je pravda, že pravidla upravující imigraci jsou zákony, ale totéž platí i pro pravidla regulující automobilový provoz. Řidiče, kteří překročili povolenou rychlost, nepopisujeme jako ilegální řidiče či jako zločince. Ve většině států se porušení imigračních zákonů chápe jako administrativní

záležitost, nikoli jako trestný čin. Pokud tato porušení nejsou trestné činy, pak narušitele imigračních zákonů nelze rozumně popisovat jako zločince.

Všichni každopádně uznáváme, že zákony se velmi výrazným způsobem liší s ohledem na různorodé újmy, jimž chtějí zabránit, a s ohledem na řád, který se snaží zachovat. Zákony proti vraždě jsou důležitější než zákony proti krádeži a zákony proti krádeži jsou důležitější než zákony, jež regulují automobilový provoz. Zákony omezující imigraci se daleko víc podobají regulačním dopravním provozu než zákonům, jež zakazují vraždu a podvod. Tyto zákony slouží užitečné sociální funkci, kterou lze rozumně naplnovat dokonce tehdy, když zde existuje velké množství přestupků a většina porušitelů pravidel není nikdy chycena. Pro účely vynucování má smysl se soustředit na skutečné nebezpečné narušitele – v případě dopravních zákonů na ty, kdo řídí v opilosti či tak bezohledně, že ohroží životy; v případě imigračních zákonů na ty, kdo se podílí na teroristických akcích či na organizovaném zločinu. V případě drobných přestupků (obvyklé přetvoření rychlosti či neoprávněná migrace za prací) je řád zachováván na dostatečné úrovni již existencí pravidla a jeho příležitostným vynucováním.

Usídlení bez povolení porušuje imigrační zákony, to však neznamená, že bychom měli lidi trestat za mnoho let po tomto porušení. Ngaiová ve svém jiném textu argumentovala, že existuje paralela mezi promlčecí dobou v případě trestných činů a politikou, jež odmítá deportaci dlouho usídlených neregulárních migrantů. Většina států uznává, že délka časového období má morální význam alespoň v případě méně vážných trestných činů. Jestliže nějaká osoba nebyla uvězněna a během určitě doby nebyla obviněna (často se jedná o tři roky či pět let), pak ji právní autority již nemohou za tento čin postihovat.

Proč státy vytvořily tuto promlčecí dobu? Protože není správné, aby lidé donekonečna žili s hrozbou vážných právních důsledků, jež nad jejich hlavami visí kvůli nějakému činu z velmi vzdálené minulosti – s výjimkou nejvážnějších typů přečinů. Vznášet hrozbu po velmi dlouhou dobu nezvyšuje odstrašení a způsobuje velkou újmu jednotlivcům, která je větší než újma, jež byla způsobena původním přestupkem. Jestliže jsme ochotni dovolit, aby čas nahldal moc státu pronásledovat skutečné zločiny, pak má dokonce ještě větší smysl dovolit, aby čas nahldal moc státu pronásledovat dovoli, aby čas nahldal moc státu pronásledovat imigrační přestupky, jež obvykle nejsou chápány a ani by neměly být chápány jako zločiny.

Podobným způsobem bychom měli být obezřetní v případě snah kriminalizovat činy, které neregulérní migranti provádějí prostě kvůli tomu, aby mohli žít své běžné životy. Většina jurisdikcí obsahuje trestní zákony, které zakazují krádež identity a používání zfalšovaných dokumentů. Obvykle se jedná o rozumné zákony, které mají zabránit podvodu. Neregulérní migranti samozřejmě často poskytují falešné informace, aby uspokojili administrativní či právní požadavky. Například mohou poskytnout cizí číslo sociálního zabezpečení zaměstnavatelé, který je použije k odvodu daní z jejich platu. Neregulérní migranti se ve většině případů jen snaží zahltit své stopy a nejde jim o podvod, jenž by měl způsobit újmu ostatním. Platí své daně, dokonce i když nemají nárok na výnosy, jež plátce daní normálně získává (jako je sociální zabezpečení nebo podpora v nezaměstnanosti). Jejich činy mohou být technicky chápány jako porušení zákonů proti krádeži identity a jako použití zfalšovaných dokumentů, ale obvykle se nejedná o typy činů, jímž mají ony zákony zabránit. Pokud se s neregulérními migranty zachází podle těchto zákonů jako se zločinci, jak to některé autority ve Spojených státech dělají, pak se jedná o zneužití právního procesu.

Stát má moc udělat z neregulérních migrantů cíl zákonů, které byly vytvořeny kvůli ochraně proti podvodu, stejně tak jako má moc udělat z porušení imigračních zákonů trestný čin. Jestliže však zvažujeme újmu, již má kriminalizace zabránit, vůči sociálním nákladům, kterou kriminalizace způsobuje, pak vidíme, že to nemá vůbec žádný smysl.

Poslední morální výzvu vůči důvodu pro amnestii je tvrzení, že musíme volit mezi poskytnutím legálního statusu neoprávněným migrantům a poskytnutím pomoci „svým spoluobčanům, kteří nadále trpí rasovou diskriminací, bezohledným opomíjením a naprostým odmítnutím“, jak to formulovala v této knize Carol Swainová. Swainová není jediná, kdo takto argumentuje. Sdílim její starost o znevýhodněné občany; domnívám se však, že je zásadní chybou pokoušet se zlepšit úděl znevýhodněných občanů deportací dlouhodobě usídlených neregulérních migrantů.

Za prvé, když někdo akceptuje tvrzení, že neregulérní migranti jsou (v určitém časovém bodě) členy společnosti, kteří mají nárok na legální status, pak je prostě chybné upírat jim onen status kvůli nějaké jiné znevýhodněné skupině. Vylučovat členy z legálního statusu, na který mají morální nárok, není morálně přípustná politická možnost. Tento typ odpudivého důvodu byl po generace používán k ospravedlnění právního podřízení Afroameričanů. Tvrdilo se, že jejich vyloučení bylo nezbytné kvůli zlepšení údělu chudých bílých občanů.

Za druhé, snažit se o deportaci usídlených neregulérních migrantů není účinný způsob zlepšení situace nejméně vzdělaných a kvalifikovaných osob z řad současných občanů a osob s legálním pobytém. Navrhovaný ochranný val by udělal daleko víc pro snížení konfliktu mezi neregulérními migranty a znevýhodněnými občany: pokud bychom neregulérním migrantům umožnili vstoupit do odborů a získat minimální mzdu a další

ochranu, jež je vázána na pracovní poměr, pak by byli méně zranitelní vykořisťováním, a tím by se i omezily podněty zaměstnavatelů hledat neregulární migranty namísto občanů a osob s legálním pobytém.

Za třetí, je chyba rozdělovat zneyřhodněné skupiny a stavět je proti sobě – místo vytváření aliancí pro prosazování společných zájmů. V tomto ohledu považují za ironii, že se Swainová ve své kritice odvolává na projev Martina Luthera Kinga „Měl jsem sen“. King se zastával solidarity mezi chudými a bezmocnými. Chtěl od nás, abychom se postavili proti nespravedlnosti všude, kde ji nalezneme. Pokud si Swainová skutečně myslí, že by King byl na straně Lou Dobbe, Glenna Becka a hlasoval „s většinou republikánských členů Kongresu“, kteří se stavěli proti snahám o zahrnutí dlouhodobě usídlených neregulárních migrantů do amerického společenství jako jeho legálních členů, pak se její chápání Kingova života a díla velmi liší od mého.

Některé čtenáře mohou mé morální argumenty přesvědčit, obávají se však toho, že amnestie pro osoby s dlouhodobým usídlením by podnítila i další k tomu, aby přišli bez povolení. Tuto starost bychom neměli opomíjet, i když bychom současně neměli akceptovat jako směřovatné každé tvrzení o podněcujících účincích amnestie pro dlouhodobě usídlené migranty. Skutečný účinek vyhlášení amnestie v podobě, kterou jsem navrhoval, je empirická otázka, jež je závislá na celé řadě různorodých faktorů. Je vhodné připomenout, že Francouzi mají takovouto politiku již celou řadu let a že nevedla k otevření stavidel. Daleko důležitější je však připomenout, že politika amnestie sama o sobě neřeší všechny problémy, které vytváří neregulární migrace. Existuje velké množství strategií pro řešení tohoto širšího problému. Jak jsem se již zmínil, každý uspokojivý přístup bude kontextuálně specifický a bude mít velké množství komponentů: od obchodní politiky až k aloka-

ci víz. Já jsem se pouze pokusil přivést pozornost k morálním principům, které by měly řídit jen jeden aspekt tohoto širšího problému: zacházení s neregulárními migranty s dlouhodobým usídlením.

Právo státu kontrolovat imigraci není absolutní a neexistuje bez upřesnění, dokonce i když její akceptujeme jako základní premisu. V průběhu doby se status neregulární migrace stává morálně irelevantním, zatímco narůstá újma, již způsobuje. S tím, jak se migranti stávají členy společnosti, se oslabuje právo státu na jejich deportaci. Liberálnědemokratické státy by měly onen fakt uznávat tím, že institucionálně upraví automatický přechod k legálnímu statusu pro neregulární migranty, kteří jsou po určité době usídleni.

JOSEPH H. CARENS
Imigranti a právo na pobyt

Z anglického originálu Joseph H. Carens, *Immigrants and the Right to Stay*, The MIT Press, Cambridge, Mass. 2010, přeložili Martin Brabec, Miluš Kottišová a Josef Velek

Odpovědná redaktorka Magda Krállová

Rejstřík Matěj Kurruc

Obálka a titulní list Hana Blažejová

Typografie a sazba Jana Andrllová,

5. května 111, Mělník

Vydal Filozofický ústav AV ČR, v.v.i., Jilská 1,

Praha 1, ve svém nakladatelství

FILLOSOFIA

jako svou 452. publikaci,

v ediční řadě

Filosofofe a sociální vědy 55. svazek

Vytiskl PBtisk a.s., Dělostřelecká 344, Příbram

Vydání první

Praha 2016

Stran 85